

Czy znasz moje imię?

Katarzyna Leśniak
Piotr Tokarz

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do programu nauczania języka rosyjskiego
dla I etapu edukacyjnego (klasy I–III szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Przedmiot:

język rosyjski

Temat lekcji:

Czy znasz moje imię?

Klasa, czas trwania zajęć:

I, 45 minut

Cele ogólne:

- wprowadzenie zwrotów: *Как тебя зовут? Меня зовут Аня/Я Аня*,
- utrwalanie poznanych wcześniej zwrotów i słownictwa,
- kształtowanie umiejętności pracy w grupie.

Cele operacyjne**Uczeń:**

- potrafi zapytać o imię i przedstawić się w języku rosyjskim (X.6.3.),
- śpiewa refren poznanej piosenki (X.4.3),
- wita się i żegna w języku rosyjskim (X.6.4),
- odgrywa rolę w przedstawieniu (miniteatrzyk), wykorzystując poznane zwroty (X.4.3.),
- współpracuje z rówieśnikami podczas wykonywania zadania (X.8.4.),
- słucha i czeka na swoją kolej, panuje nad chęcią nagłego wypowiedziania się (I.1.5.),
- wykonuje zadanie zgodnie z przedstawioną instrukcją (I.1.2.)

NaCoBeZU („na co będę zwracać uwagę”):

- witam się i żegnam w języku rosyjskim,
- śpiewam refren piosenki *Пусть всегда будет солнце*,
- ilustruję gestem poszczególne fragmenty piosenki *Пусть всегда будет солнце*,
- odgrywam rolę w minipredstawieniu, zadając np. pytania: *Как тебя зовут?, Кто это?, Что это?, Кто ты?*, oraz odpowiadam koleżdze, koleżance, czy też matryoszce Tani na podobne pytania,
- wykonuję rysunek przedstawiający moją rodzinę.

Metody i techniki nauczania:

- aktywizowanie poprzez muzykę i odgrywanie ról teatralnych (miniteatrzyki),
- gra dydaktyczna,
- chórálne powtarzanie zwrotów za nauczycielem,
- metoda ewaluacyjna: termometr.

Formy pracy:

- praca indywidualna,
- praca grupowa.

Środki dydaktyczne:

- pacynka,
- matryoszki,

- nagranie piosenki,
- magnetofon/laptop, tablica interaktywna,
- platformy cyfrowe do nauki zdalnej/hybrydowej,
- scena do występów kukiełkowych,
- kukiełki-matrioszki i inne rekwizyty,
- karty pracy (np. liścik od matrioszki, wklejka termometr).

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ

1. Powitanie. Matrioszka wita się z dziećmi i prosi, aby wszyscy przywitali się ze sobą w języku rosyjskim.
2. Śpiewanie refrenu piosenki *Пусть всегда будет солнце*. Nauczyciel śpiewa, obrazując słowa utworu odpowiednimi gestami i zachęcając do tego samego dzieci.
3. Wprowadzenie zwrotów: *Как тебя зовут? Меня зовут Аня/Я Аня*.
 - Matrioszka rozmawia z nauczycielem, wita się i pyta o imię, nauczyciel odpowiada, po czym tłumaczy dzieciom, czego chciała się dowiedzieć matrioszka.
 - Dzieci razem z matrioszką kilkakrotnie powtarzają pytanie: *Как тебя зовут?*, następnie wspólnie uczą się odpowiadać na to pytanie. Tania pyta po kolei dzieci, jak mają na imię, one odpowiadają po rosyjsku, po czym indywidualnie pytają matrioszkę o jej imię.
 - Zadanie interaktywne. Nauczyciel pokazuje dzieciom ilustrację rodziny lub większej grupy osób. Chętne dzieci podchodzą do tablicy interaktywnej, wybierają jedną osobę i zadają pytanie: *Как тебя зовут?*, następnie klikają tę osobę i ona przedstawia się w języku rosyjskim, np. *Меня зовут Аня*.
4. Ponowne odwiedziny członków rodziny matrioszki.
 - Matrioszka przyprowadza krewnych (matrioszki), ponieważ bardzo spodobała się im lekcja języka rosyjskiego w szkole. Nauczyciel prosi dzieci, aby dowiedziały się, jak mają na imię krewni. Dzieci pytają: *Как тебя зовут?* W każdej matrioszce ukryta jest karteczka z imieniem.
5. Miniteatrzyk. Nauczyciel rozkłada w sali lekcyjnej scenę do występów kukiełkowych i rozdaje chętnym uczniom kukiełki – matrioszki. Należy objaśnić dzieciom, czego będą dotyczyły dialogi, można również przedstawić przykładowy dialog. Następnie uczniowie odgrywają swoje role – dialogi. Przykładowe dialogi:

Dialog I:

 - *Привёт!*
 - *Привёт!*
 - *Как тебя зовут?*
 - *Меня зовут Аня. А как тебя зовут?*
 - *Я Тânia.*

Dialog II:

- *Здра́вствуй!*
- *Здра́вствуй!*
- *Кто ты?*
- *Я ма́трешка Са́ша. А как тебя́ зову́т?*
- *Меня́ зову́т Тама́ра.*

Można zachęcić dzieci do rozbudowania dialogów, podając im dodatkowe rekwizyty (przedstawiające poznane przedmioty, zwierzęta lub osoby). Dialogi można wzbogacić o pytania: *Кто это?*, *Что это?*, *Кто ты?*

Dialog III:

- *Приве́т!*
- *Приве́т!*
- *Кто ты?*
- *Я де́вочка.*
- *А кто ты?*
- *Я учени́ца.*
- *Как тебя́ зову́т?*
- *Меня́ зову́т Оля. А как тебя́ зову́т?*
- *Меня́ зову́т Ада. А кто это?*
- *Это ко́шка. А там кто?*
- *Там соба́ка.*
- *Что это?*
- *Это стол.*
- *А это что?*
- *Это доска́.*

Dialogi mogą być krótsze lub dłuższe, w zależności od poziomu zaawansowania językowego dzieci. Nauczyciel powinien wspierać proces mówienia, zachęcając do podjęcia wysiłku i chwalać każdą próbę samodzielnej wypowiedzi uczniów.

6. Zadanie domowe: Liścik Tani:

„Drogi Przyjacielu! Dziś poznałeś moją rodzinę. Jestem ciekawa, jak wyglądają Twoi rodzice i rodzeństwo. Wykonaj rysunek przedstawiający Twoją rodzinę. Jestem ciekawa, jak mają na imię Twoi najbliżsi. Już nie mogę się doczekać naszego kolejnego spotkania. Twoja Tania”.

7. Ewaluacja: termometr. Uczniowie na początku lekcji powinni dostać od nauczyciela wklejkę do zeszytu ilustrującą termometr, która posłuży do sprawdzenia poziomu zainteresowania tematem lekcji.

8. Tania i jej rodzina żegna się z uczniami wybraną formą pożegnalną: *Покá/До свидáния (дéту)!*

Komentarz metodyczny

Realizacja kompetencji kluczowych i umiejętności miękkich

- Wykorzystując metodę termometru każdy uczeń ma możliwość kilkakrotnie w czasie trwania lekcji zaznaczyć na narzędziu ewaluacyjnym poziom swojego zaciekawienia prezentowanymi treściami. Ta informacja powinna być dokładnie omówiona podczas pierwszego użycia tej metody ewaluacji zajęć lekcyjnych.
- Uczeń podczas lekcji rozwija kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji oraz umiejętności uczenia się (organizowanie własnego procesu uczenia się). Poprzez wielokrotne powtórzenia w różnych sytuacjach dydaktycznych (zabawa interaktywna, dialog z matrioszką – pacynką, miniteatryk) uczeń w czasie zabawy rozwija swoje umiejętności w zakresie słuchania, rozumienia, mówienia i zapamiętywania. Natomiast kompetencje społeczne oraz świadomość i ekspresję kulturalną rozwija dzięki pracy w parach oraz biorąc udział w miniteatryku. Uczeń ćwiczy także posługiwanie się językiem przez wykorzystanie środków językowych w komunikacji.
- Pierwsze próby komunikowania się w języku rosyjskim powinny być nagrodzone przez nauczyciela. Najbardziej aktywne dzieci mogą liczyć na nagrody w postaci naklejek matrioszek, a pozostałe za swoją pracę dostają uśmiechnięte słoneczko.
- Jeżeli będzie dużo chętnych uczniów do wykonania danego zadania, można wykorzystać ponumerowane patyczki po lodach. Nauczyciel rozdaje je dzieciom, a następnie w takiej kolejności uczniowie będą przystępować do wykonywania zadania. Można zrobić również losowanie patyczków, co będzie bardziej atrakcyjne dla uczniów. Dzięki takiemu rozwiązaniu unikniemy chaosu podczas lekcji, ustalimy kolejność odpowiadania, a uczniowie sami będą pilnowali swojej kolejki.

Nauczanie zdalne

- Zaleca się, aby w trakcie nauczania zdalnego lub hybrydowego w szkołach nauczyciel, wykorzystując technologie cyfrowe (np. Zoom, Meet, Teams, Skype), miał możliwość łączenia się z dziećmi na odległość w celu wprowadzenia i poprawnego ćwiczenia poznawanych treści niniejszej lekcji. W celu utrwalenia wprowadzonego materiału można zaproponować uczniom zadania interaktywne stworzone przez nauczyciela na platformach: Genial.ly, LearningApps, Wordwall, Kahoot, Quizlet.

Dostosowanie wymagań dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

- Ćwicząc wymowę, należy pamiętać, by nauczyciel był skierowany twarzą do ucznia z dysfunkcją słuchu. Uczeń może wtedy odczytywać słowa z ust nauczyciela. Dla ucznia niedowidzącego należy przygotować materiały z powiększoną czcionką, co ułatwi mu przeczytanie imienia matrioski (kartka schowana w środku matrioski). Imiona powinny być zapisane w języku polskim, ponieważ w klasie I uczniowie nie poznają jeszcze alfabetu rosyjskiego.
- Dla ucznia z dysleksją należy stosować krótkie, konkretne polecenia i dać uczniowi czas na ich przetworzenie, ewentualnie sprawdzić zrozumienie.

- Uczeń zdolny, biorąc udział w miniteatryku, rozwija umiejętność komunikowania się w języku obcym. Prezentuje przy tym swoje zdolności na forum klasy, dlatego powinien być doceniony i pochwalony przez nauczyciela, co wpłynie pozytywnie na jego motywację do dalszej nauki języka rosyjskiego. Razem z uczniem zdolnym udział w teatryku może wziąć uczeń z przeciętnymi zdolnościami, a także uczeń z trudnościami w nauce, ponieważ z pomocą nauczyciela może on spróbować swoich sił w budowaniu dialogu. Nauczyciel powinien tak pokierować parą uczniów, aby pomóc im osiągnąć sukces na miarę ich możliwości.
- Podczas pracy uczniów w parach nauczyciel powinien również zadbać, by uczniowie zdolni pracowali z uczniami mającymi trudności w nauce, w tym ze SPE. Służy to integracji, kształtuje umiejętność współpracy i pozwala na poznanie innych uczniów.
- Zaleca się, by nauczyciel, mając na względzie zaktywizowanie uczniów ze SPE oraz rozwój ich kompetencji językowych, zaproponował im na lekcji języka rosyjskiego zabawę polegającą na narysowaniu portretów kilku kolegów/koleżanek z klasy. Zadaniem pozostałych dzieci jest przygotowanie w porozumieniu z nauczycielem plastyki obrotowej makiety na kształt koła fortuny. Na jego obwodzie umieszczone będą paski z imionami wszystkich dzieci z zespołu klasowego. Wyznaczona przez nauczyciela osoba, rozpoczynając tę językową zabawę, wprawia w ruch strzałkę na zewnątrz koła, która po zatrzymaniu się wskazuje imię konkretnego ucznia, wywołując go tym samym do odpowiedzi. Kolega lub koleżanka ze SPE, unosząc narysowany portret, zadaje pytanie, np. *Кто это?, Это ученик?, Это ученица?, А это кто?* itp. Komentarz: Uczniowie, którzy za pierwszym razem poprawnie i trafnie udzielą odpowiedzi, używając np. konstrukcji: *Это..., Это (портрет)..., Вот..., На рисунке...*, mogą liczyć na nagrodę w formie, którą wcześniej rusycysta uzgodnił wspólnie z zespołem klasowym.

Katarzyna Leśniak – absolwentka Instytutu Języków Obcych (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu) oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego na kierunku filologia rosyjska. Posiada dodatkowe wykształcenie z zakresu wychowania przedszkolnego (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu) oraz z zakresu edukacji elementarnej – wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Brzegu). Od 2008 roku pracuje w Katolickiej Szkole Podstawowej im. ks. F. Błachnickiego w Nowym Sączu – początkowo jako nauczycielka języka rosyjskiego, a od 2013 spełnia się jako nauczycielka wychowawca w edukacji wczesnoszkolnej. Ma również doświadczenie w pracy m.in. jako lektor języka rosyjskiego w Centrum Językowym (Wyższej Szkoły Biznesu) w Nowym Sączu.

Piotr Tokarz – rusycysta. Z wykształcenia tłumacz języka rosyjskiego, w którym jest zakochany nieprzerwanie od ponad 10 lat. Dyplom licencjata (2013) oraz magistra (2015) filologii rosyjskiej otrzymał odpowiednio w Instytucie Języków Obcych (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu) i w Instytucie Filologii Wschodniosłowiańskiej (Uniwersytet Jagielloński). Swoje wykształcenie uzupełnił z pedagogiki (2017), uprawniającej go do wykonywania zawodu nauczyciela. Od 2016 roku posiada doświadczenie pracy jako korepetytor, nauczyciel czy wykładowca języka rosyjskiego w szkołach językowych, prywatnych i na uczelni. Dodatkowo odbywał liczne praktyki translatorskie, występował również w charakterze tłumacza konsekutynowego w ramach programu studyjnego Study Tours to Poland.